

Informace ze zdravotnictví Moravskoslezského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Ostrava
10.10.2003

14

Činnost oboru tuberkulózy a respiračních nemocí Moravskoslezského kraje v roce 2002

Podkladem pro zpracování dat o ambulantní činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí byl výkaz A (MZ) 1-01, který vyplňuje každé oddělení (pracoviště) oboru. Výkaz byl součástí Programu statistických zjišťování v ČR na rok 2002 (Sbírka zákonů ČR, částka 148 ze dne 13.11.2001, formou vyhlášky ČSÚ č. 393/2001 Sb. a její samostatné přílohy). Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb. o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Návratnost výkazů činila 94,28 %. Uvedené údaje jsou publikovány za zdravotnická zařízení všech resortů. V Moravskoslezském kraji byla péče v oboru tuberkulózy a respiračních nemocí (TRN) poskytována ve zdravotnických zařízeních resortu zdravotnictví a spravedlnosti.

Ambulantní péči na 33 odděleních a pracovištích TRN zabezpečovalo celkem 35,82 lékařů a 82,56 středních zdravotnických pracovníků (v přepočteném počtu) vč. smluvních pracovníků.

V průběhu roku 2002 poskytla tato oddělení a pracoviště 289 562 ošetření - vyšetření, což představuje v průměru za kraj 229,02 ošetření - vyšetření na 1 000 obyvatel.

Nejvíce ošetření – vyšetření na 1 000 obyvatel bylo v okrese Bruntál (387,25) a nejméně v okrese Karviná (120,30).

Ambulantní pracoviště TRN evidovala celkem 8 591 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou, z toho ve skupině R11) 65,9 % osob a ve skupině R22) 34,1 %.

Děti mladší 15 let představovaly 3,1 % z celkového počtu osob se zvýšeným rizikem onemocnění.

Pro vyšší riziko onemocnění plicní rakovinou bylo vedeno na pracovištích TRN celkem 20 457 osob. Z toho tvořili kuřáci s vysokým konzumem cigaret téměř 87,8 %, osoby s profesionální expozicí kancerogenů činily 11,8 % a osoby s dysplatickými buňkami ve sputu 0,4 % z rizikové skupiny osob.

Tuberkulózním testem bylo ambulantně vyšetřeno celkem 24 419 osob, z toho 20 033 dětí. Výsledek tbk testu v intervalu 0-5 mm mělo 55 % vyšetřovaných osob, 42 % v intervalu 6-15 mm a 3 % nad 15 mm.

Nově nebo na základě negativní tuberkulózní zkoušky bylo u 13 598 osob provedeno BCG očkování, z toho 7 % u dětí ve stáří 0 až 42 dní, 16 % u 2letých dětí, 71,6 % u 11letých dětí a 5,4 % u ostatních osob.

Do 42 dnů svého života nemohlo být vůbec očkováno 147 dětí, což představuje 1,3 % z živě narozených v roce 2002.

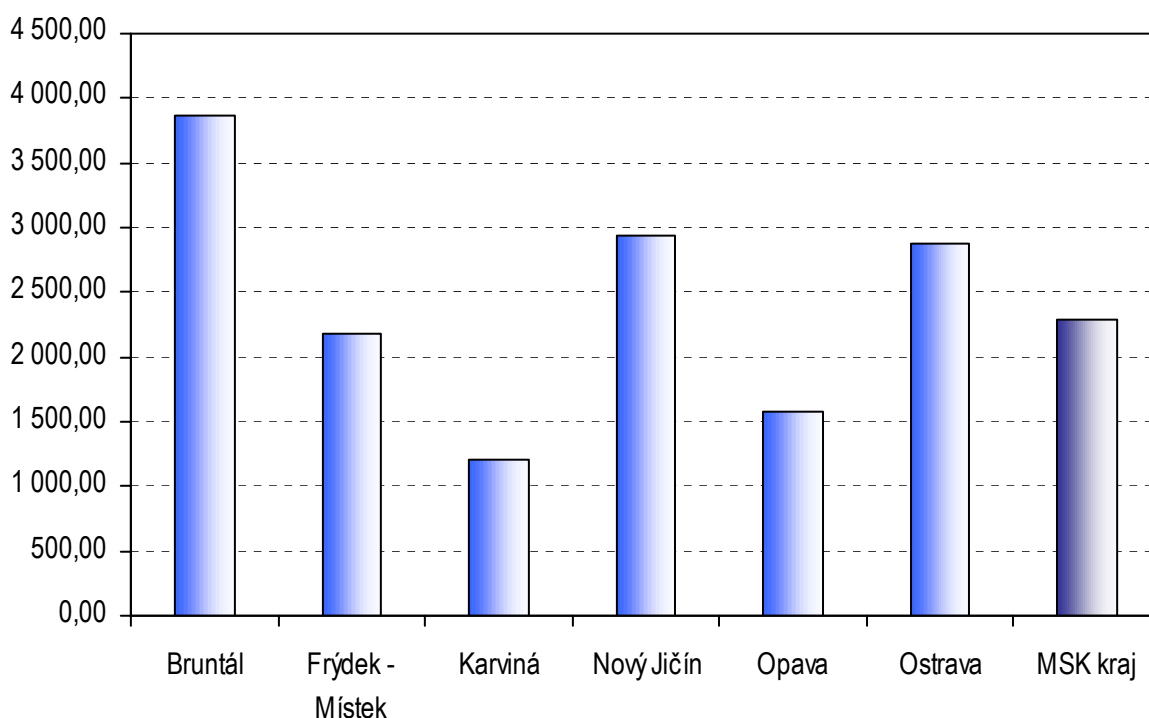
Pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí bylo na ambulantních pracovištích TRN dispenzarizováno 71 725 osob, z toho 64,7 % mužů. Nově zjištěná onemocnění se podílela na celkové dispenzarizaci 11,2 % a děti 0,2 %. Nejčastější příčinou dispenzarizace byla chronická bronchitida (42,7 %), astma bronchiale (17,6 %) a pneumokoniózy (15,4 %).

Pro nově zjištěná onemocnění bylo v roce 2002 dispenzarizováno 8 029 osob, z toho 57,6 % mužů. Nejčastější příčinou dispenzarizace u nově zjištěných byla chronická bronchitida (34,4 %), astma bronchiale (25,0 %) a zánětlivá onemocnění plic (24,1 %).

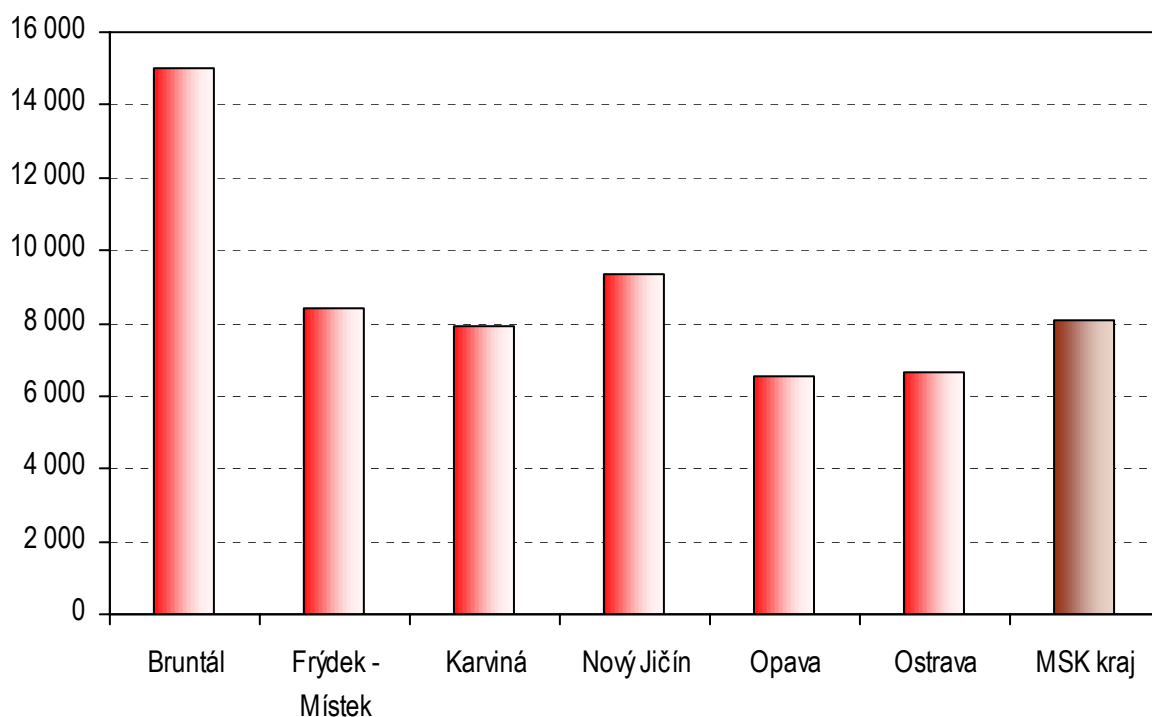
Zhoubné novotvary dýchacího ústrojí představovaly 1,8 % z celkové dispenzarizace.

Přehled hlášených onemocnění TBC dýchacího ústrojí podle území monitorují vývoj v Moravskoslezském kraji od roku 1990. Vysoký podíl na incidenci okresu Frýdek - Místek mají legální imigranti. Na území okresu se nachází příjmací středisko Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra České republiky.

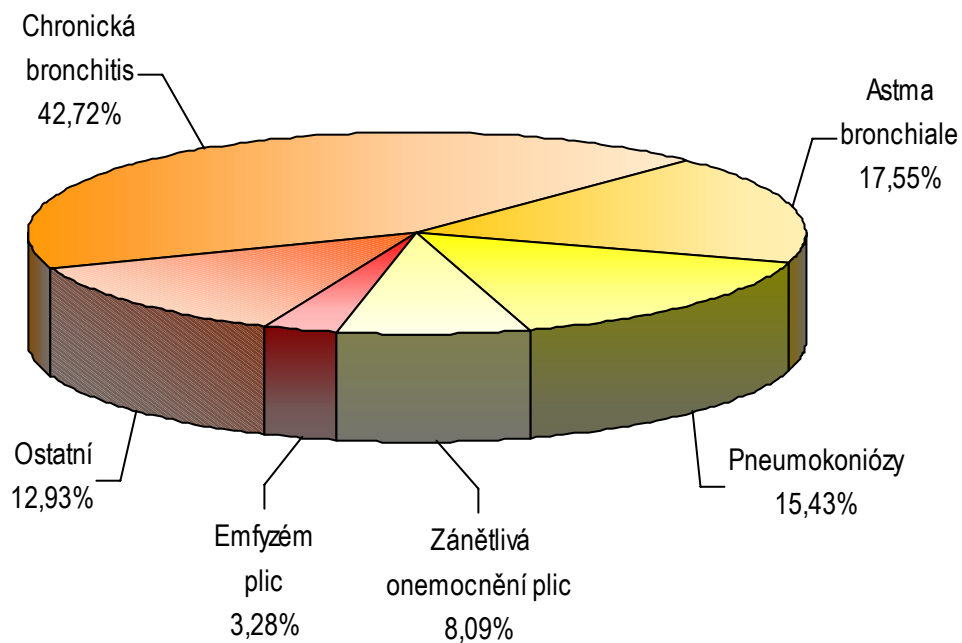
Počet ošetření v oboru TRN na 10 000 obyvatel v roce 2002

Počet ošetření v oboru TRN na 1 lékaře (v PP) v roce 2002

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění DÚ v roce 2002

Činnost oboru tuberkulózy a respiračních nemocí

Území	Přepočtené počty		Počet ošetření - vyšetření			z toho očkování
	lékaři	SZP	celkem	na 10 000 obyvatel	na 1 lékaře (v PP)	
Bruntál	2,70	10,50	40 544	3 872,51	15 016,30	1 689
Frydek - Místek	5,88	12,05	49 460	2 182,75	8 411,56	2 203
Karviná	4,21	10,50	33 414	1 202,96	7 936,82	2 018
Nový Jičín	5,03	10,60	46 924	2 940,40	9 328,83	1 831
Opava	4,38	6,70	28 553	1 577,55	6 518,95	2 296
Ostrava	13,62	32,21	90 667	2 880,97	6 656,90	3 561
Moravskoslezský kraj	35,82	82,56	289 562	2 290,21	8 083,81	13 598

Činnost oboru tuberkulózy a respiračních nemocí

Území	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Počet osob se zvýšeným rizikem onemocnění plicní rakovinou	
	skupina R1 ¹⁾		skupina R1 ²⁾		celkem	z toho kuřáci ³⁾
	celkem	z toho 0 - 14 let	celkem	z toho 0 - 14 let		
Bruntál	575	-	302	20	4 623	4 621
Frydek - Místek	652	7	716	76	1 286	1 236
Karviná	1 535	10	485	40	1 792	1 659
Nový Jičín	641	17	272	43	1 696	1 673
Opava	421	-	250	12	2 846	2 846
Ostrava	1 839	10	903	32	8 214	5 939
Moravskoslezský kraj	5 663	44	2 928	223	20 457	17 974

1) Dispenzární skupina R1 - osoby, které mají závažné přidružené nemoci, závažné přidružené podmínky a které mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakterií

2) Dispenzární skupina R2 - osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakterií

3) Osoby kouřící minimálně 20 cigaret denně po dobu 20 let, popř. ve věku nad 45 let

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí (DÚ) v Moravskoslezském kraji v roce 2002

Onemocnění - diagnóza MKN 10	Celkem		z toho			
			děti (0-14let)		osoby nově přijaté	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33, C34.0-9, C39.9)	939	359	-	-	286	105
Nezhoubné novotvary DÚ	262	93	-	-	57	20
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4, D19.0)	268	205	-	-	23	19
Zánětlivá onemocnění plic (J12.0-9, J13, J14, J15.0-9, J16.0-8, J17.0-8, J18.0-9, J85.0-2)	3 637	2 167	44	38	1 164	768
Chronická bronchitida (J41.0-8, J42, J44.0-9)	18 755	11 882	14	16	1 688	1 077
Astma bronchiale (J45.1-9, J46)	5 610	6 979	19	8	857	1 152
Emfyzém plic (J43.0-9)	1 362	990	-	-	104	53
Bronchiektázie (J47)	883	487	-	-	46	18
Sarkoidóza (D86.0-2)	369	498	-	-	37	38
Pneumokoniózy (J60, J61, J62.0-8, J63.0-8, J64, J65, J66.0-8)	11 036	34	-	-	131	2
Difúzní plicní fibrózy a alergická alveolitida (J67.0-9, J84.0-9)	334	377	-	-	30	47
Nenádorová onemocnění pohrudnice (J86.0-9, J90, J91, J92.0-9, J93.0-9, J94.0-9)	767	292	-	-	40	23
Nemoci oběhových změn (I26.0,9, I27.0-9, I28.0-9)	794	492	-	-	73	46
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68.0-9, J69.0-8, J70.0-9, J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	1 411	443	-	-	87	38
Celkem	46 427	25 298	77	62	4 623	3 406

Hlášená onemocnění TBC - dýchacího ústrojí (nová + recidivy)

Území	V roce								
	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Bruntál	18	11	17	18	11	12	6	10	18
Frydek - Místek	34	62	71	70	33	75	61	117	72
Karviná	62	69	63	70	28	32	61	31	33
Nový Jičín	26	43	33	40	26	21	19	13	7
Opava	27	26	24	19	11	19	15	9	3
Ostrava	54	62	56	69	27	34	54	45	34
Moravskoslezský kraj ¹⁾	221	273	264	286	136	193	222	228	168

¹⁾ V kraji započtení cizinci a bezdomovci

Vypracoval: kolektiv Moravskoslezského krajského odboru ÚZIS ČR v Ostravě